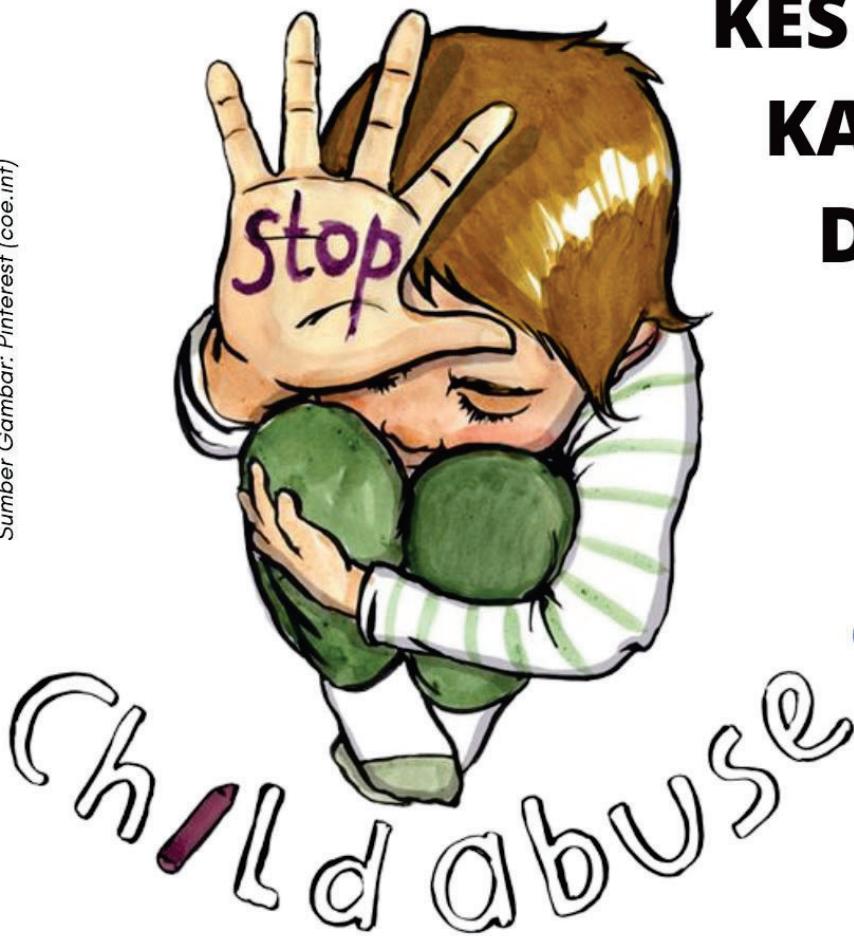

Sumber Gambar: Pinterrest (coe.int)

KES PENDERERAAN KANAK-KANAK DI MALAYSIA: **CAKNAKAH KITA?**

Oleh:
Nor Laila Ahmad
(norlailaahmad@uitm.edu.my) &

Noorsaliza Amin Nudin
(noorsaliza9648@uitm.edu.my)

Anak adalah suatu amanah dan anugerah terindah yang perlu dijaga dengan penuh kasih sayang, namun saban hari, kes penderaan kanak-kanak oleh ibu bapa, penjaga atau pengasuh semakin meningkat walaupun telah wujud peruntukan undang-undang untuk mengawal isu ini. Sebanyak 2,040 kes penderaan kanak-kanak telah direkodkan oleh Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM) dalam tempoh empat bulan antara Januari hingga April 2021. Penderaan terhadap kanak-kanak adalah suatu perbuatan yang salah di sisi undang-undang kerana ia merupakan satu kesalahan jenayah yang boleh menyebabkan seseorang didakwa di Mahkamah Sivil.

Definisi Kanak-Kanak

Kanak-kanak merujuk kepada seseorang yang di bawah umur lapan belas tahun sebagaimana yang termaktub di dalam **Seksyen 2 Akta Kanak-kanak 2001**.

Tahap umur ini turut termaktub dalam undang-undang sivil di Malaysia yang lain seperti **Akta Umur Dewasa 1971**, **Akta Membaharui Undang-undang (Perkahwinan dan Perceraian) 1976** dan **Akta Keganasan Rumahtangga 1994**.

Isu Penderaan Kanak-kanak

Menurut Dasar Perlindungan Kanak-kanak Kebangsaan Malaysia (2016), penderaan kanak-kanak didefinisikan sebagai kegagalan yang berterusan dalam menyediakan keperluan fizikal, emosi dan perkembangan asas dari segi kesihatan, pendidikan, perkembangan emosi, makanan, tempat tinggal dan kehidupan yang selamat. Definisi tersebut juga adalah selaras dengan **Konvensyen Mengenai Hak Kanak-Kanak 1989 (KHKK 1989)** dan **Akta Kanak-Kanak 2001 (AKK 2001)**.

“ Kecelaruan mental, kemurungan... boleh memberi impak negatif kepada perkembangan minda kanak-kanak ”

Sumber Gambar: Pitapixel

Ringkasnya, penderaan terhadap kanak-kanak merupakan suatu pencabulan yang serius terhadap hak kanak-kanak untuk berkembang secara sihat dan seterusnya memberi kesan besar kepada nyawa, kebijakan dan keselamatan mereka.

Secara umumnya, penderaan kanak-kanak dapat diklasifikasikan kepada empat jenis penderaan yang utama iaitu penderaan fizikal, emosi, seksual dan pengabaian. Pertama, seseorang kanak-kanak boleh didera secara fizikal menyebabkan kecederaan tersebut boleh dilihat pada mana-mana bahagian tubuh kanak-kanak tersebut. Terdapat pelbagai kesan buruk akibat penderaan fizikal seperti pendarahan otak, retak dan patah tulang, lecur dan kecacatan seumur hidup serta boleh menyebabkan kematian. Menurut **Seksyen 17(2)(a) AKK 2001**, penderaan fizikal dikategorikan sebagai substansial yang terjadi atas sebab kekerasan yang dilakukan dengan sengaja kepada mangsa.

Kedua, penderaan emosi terhadap kanak-kanak juga berlaku di Malaysia. **Seksyen 17(2)(b) AKK 2001** memperuntukkan bahawa seseorang kanak-kanak didera secara emosi apabila terdapatnya gangguan pada mental dan emosi yang mengakibatkan kecelaruan mental, kemurungan hingga boleh memberi impak negatif kepada perkembangan minda kanak-kanak tersebut.

Selain itu, penderaan secara seksual

terhadap kanak-kanak juga perlu diberikan perhatian oleh ibu bapa, penjaga, pengasuh dan masyarakat sekeliling. Seperti yang ditakrifkan dalam **Seksyen 17(2)(c) AKK 2001**, penderaan seksual merujuk kepada aktiviti seksual yang bertujuan untuk memenuhi nafsu seks orang dewasa melalui pornografi, gambar, perakam suara, filem, perakam video atau mengeksplorasi bahagian sulit kanak-kanak.

Pengabaian kanak-kanak juga boleh diklasifikasikan sebagai penderaan. Pengabaian kanak-kanak berlaku apabila ibu bapa, penjaga atau pengasuh di taska tidak melakukan sesuatu perkara yang sepatutnya mereka lakukan terhadap kanak-kanak. Implikasi daripada pengabaian boleh menyebabkan berlakunya ancaman kepada kesihatan dan kesejahteraan kanak-kanak.

Faktor Penderaan Kanak-Kanak

Terdapat pelbagai faktor terjadinya penderaan terhadap kanak-kanak. Faktor utama disebabkan oleh perbalahan ibu bapa yang membawa kepada krisis dan tekanan dalam rumah tangga. Kesannya, ibu bapa melepaskan kemarahan kepada anak-anak sehingga menyebabkan penderaan fizikal dan mental. Masalah kewangan juga merupakan antara faktor terjadinya penderaan kanak-kanak. Apabila ibu bapa menghadapi bebanan kewangan yang semakin meruncing, secara tidak langsung mereka melepaskan tekanan dengan cara memukul atau menyakiti anak-anak.

Di samping itu, faktor penghayatan agama yang lemah turut menyumbang kepada peningkatan kes penderaan kanak-kanak. Tekanan yang dihadapi oleh ibu bapa jika tidak diurus dengan baik melalui penghayatan keimanan boleh menyebabkan berlakunya tindakan di luar kawalan.

Faktor seterusnya berpunca daripada pengalaman trauma ibu atau bapa yang pernah dialami sewaktu mereka kecil. Tekanan dan krisis keluarga yang melampau boleh menyebabkan golongan ini mengulangi semula perbuatan ibu bapa mereka kepada anak-anak.

Berdasarkan perbincangan di atas, penderaan tidak kira sama ada secara fizikal, emosi, seksual mahupun pengabaian jelas memberikan implikasi trauma terhadap mangsa apabila dewasa. Ia juga memberikan kesan kepada psikologi kanak-kanak tersebut untuk menjalani kehidupan harian yang sejahtera.

Perlindungan Undang-Undang Kepada Mangsa Penderaan

Mekanisme undang-undang yang terpakai di Malaysia dalam menangani kes penderaan kanak-kanak adalah **AKK 2001**. Pelbagai inisiatif telah diperkenalkan di bawah Akta ini yang bertujuan untuk melindungi kanak-kanak daripada pelbagai jenis penderaan, pengabaian dan keganasan. Akta ini juga digunakan untuk meminda undang-undang yang berkaitan dengan penjagaan,

perlindungan dan pemulihan **Akta Perlindungan Kanak-Kanak 1973** dan **Akta Perlindungan Kanak-Kanak 1991**.

Menurut **Seksyen 17 AKK 2001**, rumusan definisi penderaan diambil daripada subseksyen 2 (a), (b), dan (c) yang menjelaskan bentuk-bentuk penderaan iaitu dari segi fizikal, emosi dan seksual. Di samping itu, **Seksyen 31(1)** akta yang sama memperuntukkan, mana-mana orang yang menganiayai, mengabaikan, membuang atau mendedahkan kanak-kanak dengan cara yang mungkin menyebabkannya kecederaan fizikal atau emosi, jika sabit kesalahan boleh didenda tidak melebihi RM20 ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi sepuluh tahun atau kedua-duanya. Justeru, dakwaan melakukan penderaan secara fizikal dan mental boleh dibuat di bawah Akta tersebut.

KHKK 1989 pula telah menggariskan beberapa hak kepada kanak-kanak di dalam **Perkara 2, 3, 6, 13, 19, 23, 28, 29, 30, 32 dan 34**. Hak setiap kanak-kanak perlu diberi perhatian sewajarnya agar tidak berlaku sebarang pengabaian yang boleh menjadikan kehidupan mereka seperti hak untuk hidup, hak untuk disayangi, hak persekitaran yang selamat, hak untuk mempunyai makanan yang sihat dan sebagainya.

“

Hak setiap kanak-kanak perlu diberi perhatian sewajarnya agar tidak berlaku sebarang pengabaian yang boleh menjadikan kehidupan mereka

”

Penulis berpendapat bahawa suatu inisiatif daripada pihak kerajaan dan setiap anggota masyarakat perlu dirangka dalam membendung masalah penderaan kanak-kanak yang semakin hari semakin kritikal.

Kanak-kanak sewajarnya dipelihara dan dididik dengan penuh kasih sayang agar mereka dapat membesar sebagai individu yang boleh menyumbang kepada agama, bangsa dan negara.

Malaysia juga turut memperkenalkan **Dasar Perlindungan Kanak-Kanak 2009** yang memberi penekanan kepada aspek advokasi, pencegahan dan khidmat sokongan bagi melindungi kanak-kanak dari penderaan, pengabaian, keganasan dan eksplorasi terhadap kanak-kanak. Selain itu, **Kanun Keseksaan** juga memperuntukkan hukuman kepada pendera sama ada dari kalangan ibu bapa atau orang lain.

Akta atau Enakmen Undang-Undang Keluarga Islam negeri-negeri juga dirujuk bagi membincangkan kesalahan-kesalahan yang berkaitan dengan penderaan kanak-kanak di Malaysia. Walau bagaimanapun, penguatkuasaan undang-undang keluarga Islam adalah terhad berbanding statut undang-undang sivil yang digunakan di Malaysia.

Rumusan

Kesimpulannya, kes penderaan kanak-kanak yang berlaku di Malaysia adalah disebabkan oleh pelbagai faktor iaitu tekanan yang dihadapi ibu bapa, masalah kewangan dan sebagainya. Malaysia memperuntukkan jaminan undang-undang bagi melindungi kanak-kanak yang menjadi mangsa penderaan oleh ibu bapa, penjaga atau pengasuh. Namun begitu, ketegasan dalam penguatkuasaan undang-undang ini perlulah ditingkatkan dan dilaksanakan dengan lebih sistematik dalam membanteras kes penderaan kanak-kanak daripada terus meningkat.

Rujukan

Noor, Z. (2015). Penderaan Kanak-Kanak oleh Ibu Bapa atau Penjaga dan Implikasinya Mengikut Undang-Undang Sivil dan Undang-Undang Keluarga Islam di Malaysia. Perspektif: Jurnal Sains Sosial dan Kemanusiaan, 7(2), 66-80.

Ramalingam, N., & Alavi, K. (2021). Cabaran Pekerja Sosial Dalam Mengendalikan Pengurusan Kes Penderaan Kanak-Kanak Di Taska. Universiti Malaysia Terengganu Journal of Undergraduate Research. eISSN: 2637-1138 (Online), 3(1), 99-110.

Ramalingam, N., & Alavi, K. (2020). Penderaan Kanak-Kanak di Taska: Cabaran Pekerja Sosial. Jurnal Wacana Sarjana, 4(1), 1-9.

Salleh, N. M., Zain, N. H., Rashed, Z. N., Haridi, N. M., Abd Rahman, K. A., & Misran, N. (2018). Statistik kes penderaan kanak-kanak di Malaysia: Satu Analisis. International Journal for Studies on Children, Women, Elderly and Disabled, 5, 17-24.

Tengku Fatimah Muliana, T. M., & Engku Ahmad Zaki, E. A. (2012). Care And Protection Against Child Abuse: With Special Reference To Malaysia Child Act 2001. ASIAN SOCIAL SCIENCE nISSN 1911-2017 (Print) ISSN 1911-2025 (Online), 202-208.